

vico denarno tujce izkoriščati kar se le da. Kot pa je skromno življenje Italijana, tako je draga njegova smrt. Pokopi se vrše z največjim sijajem; italijanska pokopališča so krasno urejena kot nobena druga na svetu.

Glavno mesto države je Rim, ki šteje 1 milijon prebivalcev. Mesto se naglo razvija. Med krasnimi modernimi palačami stoje častitljivi spomeniki iz slavne rimske dobe, nad 300 cerkva pa opozarja, da je mesto tudi kot središče katoličanov imelo slavno preteklost. Le šest ur hoda leži Rim od morja in vendar ni to imelo nanj nikdar privlačne sile. Šele zadnja leta se razvija Rim v smeri proti svojemu morskemu pristanišču Astiji, ki ga mrzlično preurejajo. Tja drži zdaj posebna železnica in avtomobilska cesta in na tisoče rimskih meščanov, ki niso preje v življenju še nikdar videli morja, se hiti danes pogosto hladit na morsko obrežje. Kot nekdanj slavne Benetke, tako se tudi Italija zaveda pomena morja. Tudi mi ga posedujemo, zato nam je naše sicer siromašno in skromno primorje najdragocenejše, kar imamo.

Kresnica Krasotica.

Vinko Bifenc.

(Pravljichen prizor iz kresne noči.)

Nastopijo: Kresnica Krasotica, ženin Svetlin, Knez Kres, prva, druga, tretja Lučka, godec Muren, Kresnice, zbor murnov, sova-čarovnica Uhu.

(Svetla mesečna noč bdi nad pokošenim travnikom. Mimo pelje pot, ob njej raste grmovje, tuintam kako drevo. Nad travnikom plešejo Kresnice, murni se oglašajo med grmovjem. Iz daljave prihaja glas sove Uhu:

Uhu-hu, uhu-hu,
Kres je tu. Kres je tu!
To bo ples, to bo ples,
ki ga bo zaplesal Kres!
Uhu-hu, uhu-hu!

Godec Muren (med grmovjem):

Poslušajte zdaj,
bratci in sestrice:
kresni dirindaj
prirede kresnice.
Sem prihaja Kres,
mladi, zali knez;
en, dva, tri —
zaigrajmo vsi!

(Murni zagodejo veselo poskočnico. Pride knez Kres, ves v cvetju, zadovoljno se smehljajoč. Spremljajo ga tri kresnice Lučke. Murni utihnejo.)

Prva Lučka.

Naš presvetli gospodar,
na plesišče smo prispeli.

Druga Lučka.

Svoj prelestni kresni čar
nam nocoj podeli.

Tretja Lučka.

Saj nam drugega ni mar —
le da smo veseli!

Knez Kres (razprostire roki).

Ena sama jasna sreča
naj objame vso naravo:
travnike in polja speča,
trate, gozde in dobrovo.
Pojte, rajajte, plešite,
praznik naš nocoj slavite!
Mladi, zadovoljni rod
najde radost vsepovsod!

(Knez Kres zapleše. Tri kresnice Lučke se vrtijo okrog njega; tudi druge kresnice plešejo. Murni veselo godejo; iz daljave se spet oglasi sova.)

Uhu-hu, uhu-hu!
Joj, saj še ne bo miru!
Že prihaja Krasotica,
ki najlepša je kresnica;
z njo pa ženin njen Svetlin
je priletel iz daljin.
Uhu-hu, uhu-hu,
joj, saj še ne bo miru!

(Kresnica Krasotica in Svetlin priletita.)

Krasotica.

Pozdravljen, naš presvetli knez,
in ve pozdravljene, sestrice!
Sem zamudila — oprostite —
pričetek naše veselice.

Svetlin.

In jaz se klanjam — vaš Svetlin.

(Kresnice radostno obletavajo gosta.)

Kres (se dobrohotno smehlja).

Lepo je, draga gosta
da počastita ta spomin.
Pozdravljena!

Prva Lučka.

A z nami zaplesala bosta.

Druga Lučka.

In radovala se lepote kresa!

Tretja Lučka.

Razkažemo vam vsa čudesa!

Kres (Murnu).

Najlepšo pesem, kar jih znate
nam zaigrajte!

Muren (svojim godcem).

Sinovi moji, hčerke, dajte!

Murni zagodejo:

Čuri=muri, čri=čri=čri,
veselimo se noči,
ko slave kresnice god
in nevesta Krasotica
se s Svetlinom omoži.
Naj živi, naj živi.
Čuri=muri, čri, čri, čri!

(Kresnice se veselo vrte ob poskočni pesmi murnov-godcev. Knez Kres stoji ob strani, zadovoljno motreč brezskrbno rajanje.)

Sova=čarovnica Uhu (prileti na bližnje drevo).

Uhu-hu, uhu-hu!
Le šopiri se, svojat,
kmalu vse poženem spat!
Kar takole naredim:
to nevesto Krasotico
v list od grma spremenim!
To bo vrišč in hrup,
vse drvelo bo na kup,
tja in tu — uhu-hu! (Odleti.)

Krasotica (nenadoma omahne med grmovje).

Oh, slabo mi je!

Svetlin (plane za njo).

Kaj ti je, nevestica?

Kresnice (posedajo po grmovju, išoč svoj tovarišico).

Kam si odletela, o sestra?!

(Murni prenehajo s čirikanjem. Med grmom se pokaže bliščeč drobčkan list.)

Knez Kres (dostojanstveno pristopi).

Večnolepa je resnica:
čudovita kresna noč
vedno kaže svojo moč.
Krasotice zdaj ni več —
zlobnost sove jo je v list bleščeči

na tej vejici začarala.
 A čez leto dni,
 pa nas spet osreči
 Krasotica s svojim rajanjem:
 v noči kresni jo zbudi
 spet v življenje
 Kres,
 kresna pesem
 in naš kresni ples!

(Murni začno polagoma čirikati. Kresnice se porazgublajo v travi, tri Kresnice Lučke spremljajo kneza Kresa, ki odhaja. Iz daljave se čuje skovikanje sove in zbor žab; vse je mirno, tiho, mesečina se razliva nad pokrajino.)

.....

Nenasitno človeško oko.

(Bolgarska pripovedka.)

Zivel je kmet, ki je imel sina edinca. Ko je nekoč sejal na njivi pšenico, je strahoma opazil vrabce, kako zobajo zrnje in mu delajo škodo. Zato pošlje sina vsak dan na polje, da ga čuva pred malimi tatovi. Sin je nekaj časa vestno izpolnjeval naročilo, nato pa nekega dne kar ni več hotel iti na stražo. Ko ni zalegla nobena beseda, ga je oče v jezi natepel, a sin se mu je smelo zoperstavil in mu prizadejal celo lahko rano na glavi.

Kmet je sporočil zadevo sodišču. Sodnik in car sta pozvala dečka na odgovor, a ta se je zagovarjal takole: »Sprva sem očeta ubogal in bil na njivi. Ko sem pa čul starega vrabca, da je rekel svojim mladščem, naj zobajo le nekaljivo zrnje, sem uvidel, da je moja straža nepotrebna. Toda oče me je natepel, jaz pa sem ga takrat ranil na glavi.« Oba sta se opravičilu silno čudila. Zato se oglasi car: »Ako res razumeš ptičje pomenke, potem gotovo veš, kje leži zakopan zaklad cesarja Konstantina!« Zaman se je deček zaklinjal, da mu ni o tem ničesar znanega. Car in sodnik sta bila prepričana, da noče izdati tajnosti, zato sta ga hotela k temu prisiliti z grožnjo. Deček si končno izprosi rok šestih tednov, da se izjavi, ter naroči carju: »Oderite 500 konj, 1000 krav in 300 ovac ter jih spravite v gorovje k studencu tam na križišče treh poti!« Na carjev ukaz se to takoj izvrši. Deček si vzame živila in šotor, krene sam v gorovje ter se kraj studenca na skritem mestu utabori, da bo pazil skozi šest tednov noč in dan, kaj se bo dogajalo pri zaklanih živalih.

Dnevi so polagoma minevali. K studencu so prihajale vsakovrstne živali ter se gostile ob konjskem, kravjem in ovčjem mesu. Živali so žrle meso toliko časa, da so končno ostale le še kosti. Mladenič je iz